

GOLFŠTORMAS

Netrukus po Amerikos atradimo, pačioje 16 a. pradžioje jurininkai aptiko, kad Floridos pusiasalio pakraščiuose esama šilto vandens srovės. Bet tik 18 a. čale ši srovė buvo kiek nudugnau iširta. Franklines pirmasis 1775 m. ją paženkino žemėlapyje; manydamas, kad ši srovė prasideda Meksikos įlankoje, ją pavadino "Gulf-Stream", ką reiškia "įlankos srovė". Nuo tol taip ir vadina ma ši gainga šilta jurų vandens srovė, kuri, kaip vėliau paaiškėjo, pasiekia Europos pakraščius ir turi didžiulę įtakos mūsų kontinento klimatui, kartu visai civilizacijai.

Nuodugnesni Golfštromo tyrimai pradėti 19 a. vidury. Vaisingų rezultatų gauta jau 19 a. gale. Ypatinai daug vertingos ir visai naujos medžiagos davė Massachusetts'o Universiteto (J. Am. Valstybės) Okeanografijos Institutas, pradėjęs Golfštromo tyrimus 1931 m. ir juos baigęs 1934 m. Kadangi ši mokslinė lieka apskritai pasto-

slinė ekspedicija buvo atlikta specialiai jai įrengtu laivu "Atlantis", tai šie tyrimai literaturoje dar vadinami "Atlantio" tyrimais. Žemiau pateikiame kai kuriuos svarbesnius jų rezultatus.

Srovės judėjimo duomenim nustatyti "Atlantis" atliko daug matavimų įvairiose vietose ir įvairiose gilumose. Pagrindai buvo imami vandens terminai ir vandens tankio (arba jo druskingumo) matavimai, iš kurių, pasigavus ypatingo metodo (J. Bjerknas'o ir W. Ekman'o lygtys), gaunami vandens srovės judėjimo duomenys atitinkamo se gilumose.

Nedvejojama nustatyta, kad Golfštromo srovės pradžia tenka laikyti ne Meksikos įlanka, kaip kad manė Franklines, o Floridos pusiasalio sritį, plotą tarp Kubos salos ir Bahamos salyno. Čia pradžioje srovė yra 160 km pločio ir 1000-1500 m gylio; srovės greitis paviršiuje sudaro 170 cm/sec; vandens spalva žydra. Srovė eina iš Antilės jurų, gi Meksikos įlankos srovė labai silpna ir visai nereikšminga Floridos srovei. Tik dalis Antilės srovės, kurią savo keliu maitina galinga ekvatorinė srovė, praeina pro Floridos sąsiaurį, sudarydama Golfštromo pradžią, vadinamą Floridos srove. Visa Antilės srovė susilieja su Floridos srove tik toliau šiaurės rytuose nuo Floridos pusiasalio, ties Canaveralio iškyšuliu. Čia, vakarinėje Atlanto vandenyno dalyje, dviejų šakų (Floridos ir Antilės) sudarytos srovės vandens debetas sudaro 25 milijonus m³/sec.

Atlanto vandenyno pradžioje Golfštromo srovė eina šiaurės rytų linkme, paliai rytinius s. Amerikos pakraščius. Čia jai daro didelės įtakos s. Amerikos kontinento pakraščių gėlus vandenys. Dėl to pastebimos ryškios sezoninės temperatūros ir druskingumo variacijos: vasario - rugpjūčio mėn. laikotarpyje temperatūra svyruoja nuo 120° iki 26°C ir druskingumas nuo 3,45 iki 3,36‰. 77 meridiano srityje (ties Chesapeake'o įlanka) srovės gylis yra 1800 m; plotis vandens paviršiuje sudaro 210 km, bet einant gilyn, prisidedant antrinoms srovėms, jis nuolat auga, taip kad vandens debetas siekia jau 82 milijonų m³/sec. Vidutinis srovės greitis paviršiuje sudaro 120 cm/sec., o gelmėse 5 cm/sec. Viršutinių vandens sluoksnių temperatūra, srovei nutolstant nuo s. Amerikos kontinento pakraščių, lieka pastovi ir sudaro +20°C; einant gilyn temperatūra mažėja, taip kad 900 m gilumoje ji siekia +10°C. Nutolus nuo kontinento pakraščių, srovės temperatūra ir druskingumas kiek paviršiuje, tiek ir vuš, teparėiskia silpnas sezonines variacijas.

FOTOGRAFAS

CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniskomis užlaidomis ir Hollywood'o šviestomis. DARBAS garantuotas.

420 W. 63rd St. Tel. ENG. 5883-5840

VICTOR BAGDONAS LOCAL & LONG DISTANCE MOVING

Perkraustom furnišius, pianus ir visokius rakandus bei ūkius. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatome anglis ir visas miestas dalis.

3212 So. Halsted St. Saukite Tel. VICTORY 0066

MADOS

4377

No. 4377 — Sportui kostiumas. Sukirptos mieros 12, 14, 16, 18, 20.

Norint vieną ar daugiau pavyzdžių iškirpti pavyzdį ir numerį, pažymėkit mirę ir aiškiai parašykite savo vardą, pavardę ir adresą. Siųskit pinigų arba pašto ženkliais kartu su užsakymu. Adresuokit: **NAUJIENOS PATTERN DEPT., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.**

NAUJIENOS Pattern Dept., 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 16 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No. _____

Mieros..... per krutinę _____

(Vardas ir pavardė) _____

(Adresas) _____

(Miestas ir valstija) _____

Įs priėmimas lėtumo paštos, prišitimas mūsų paterntų gal už-truks kiek ilgiau, negu paprastai.

JUNK!

Laimėjimui. Už po-pierius, ma iš u.s. matrasus, baterijas ir visoki metala mokame aukščiausia kaina musu yarde. Demėsiui Bloku Kapitonų. Atidara jusų parankumui nuo 8 r. iki 6 v. Nedėlioju nuo 8 rto iki 1 popiet. Specialis dėmesis dėl South Side. Phone Republic 2148. A. D. JUNK, 6229 S. Hojne.

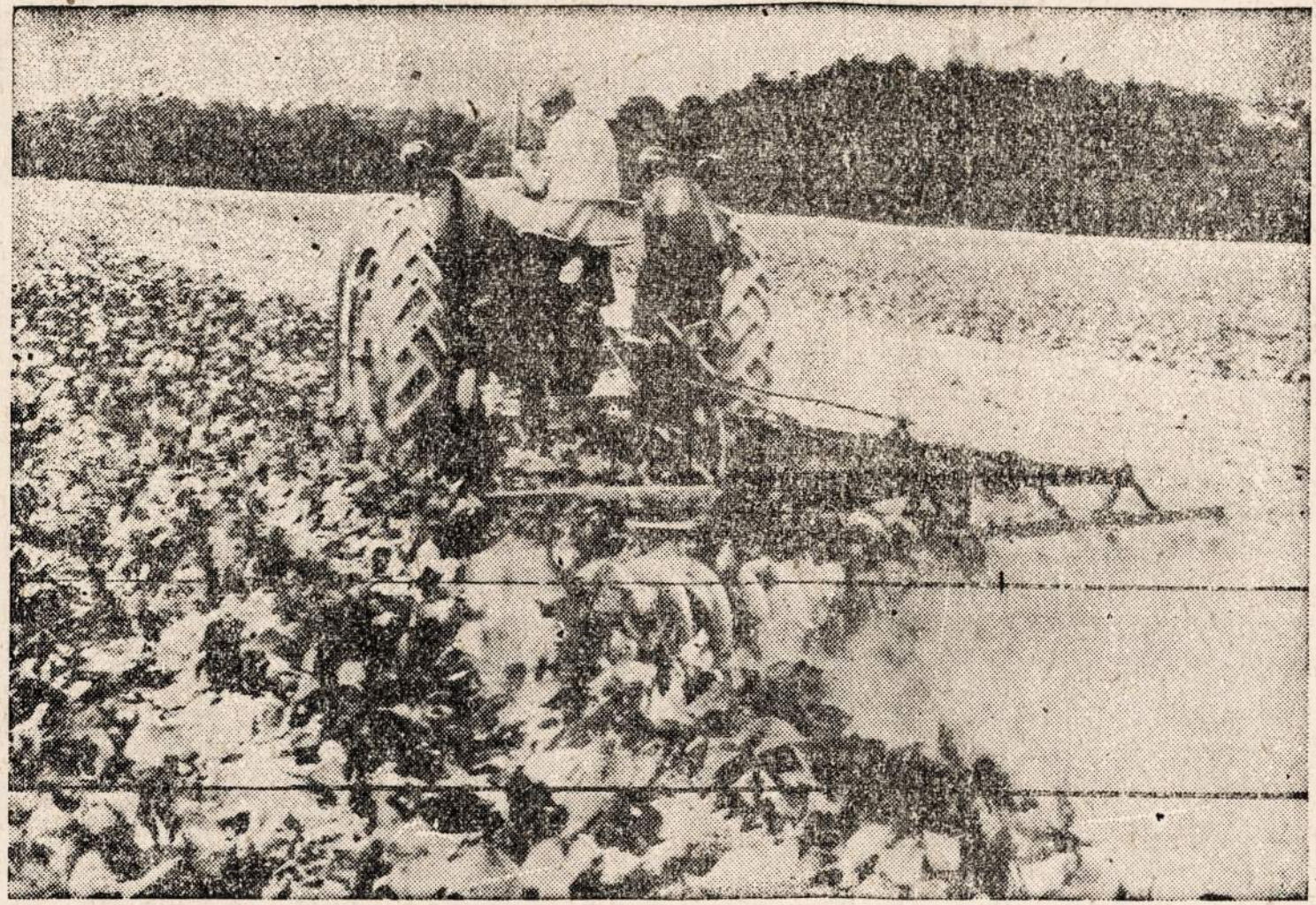
HOW QUINTUPLETS

relieve coughing of CHEST COLDS

Whenever the Quintuplets catch cold — their chests, throats and backs are rubbed with Mustersole. So Mustersole must be just about the best cold-relief you can buy!

Mustersole helps break up local congestion in upper bronchial tract, makes breathing easier, promptly relieves coughing and tight, sore, aching chest muscles due to colds. In 3 Strengths: Children's Mild, Regular, and Extra Strong.

MUSTEROLE

Salisbury, Md. —Wilson Lowé aparia 35 akrų papomis užsėtą žemės plotą, nes į atsišaukimą padėti surinkti pupas neatsišaukė nė vienas laisvanoris.

Atlanto vandenyno centre, ties 50 meridianu (j vakarus nuo Greenwich'o), Golfštromo srovė dalijasi į tris šakas: šiaurinę, centralinę ir meridiano. Šiaurinė šaka — galingiausia, tik ne taip gili; 52 paralelėj jos plotis siekia 220 km, gylis 1200—1400 m; ties 40 meridianu šiaurės kryptį ji pakeičia į rytų ir eina lygiagrečiai su 52 paralele; paskum, artėjant prie Europos kontinento, nukrypsta į šiaurę Ledyniuoto vandenyno link. Centralinė šaka — rytų linkmė; ji pasiekia Europos, iš dalies ir šiaur. Afrikos pakraščius; pažymėtinas druskingumo padidėjimas rytinėje jos dalyje; manoma, kad tam įtakos turi Viduržemio jurų 3,8% druskingumo vandenys, kurių per metus apie 56.200 km³ išlieja į Atlanto vandenyną 200—300 m žemiau vandens paviršiaus einančia srove. Meridianinė šaka pasuka atgal vakarų link.

Pagal pradėjusią išsivrauti transgresijos hipotezę (Ed. Le Danois, 1922), Atlanto vandenyno centro srityse susidaro periodiniai vandens paviršiaus ir artimųjų jam sluoksnių judėjimai, taip sakant, sezoninės vandens turio modifikacijos. Ši hipotezė veda prie tokių išvadų: Golfštromo srovė 40 ir 50 meridiano tarpe turi nestoti egzistavusi; vandens masės skirtingais terminais ir druskingumo savumais viena su kita nesimaišo.

"Atlantio" tyrimai transgresijos hipotezė sugriovė. Neabojotinai konstatuota, kad Golfštromo srovė, prasidėjusi Floridoje, plaukia gilia vaga per Atlantą ir pasiekia Europos pakraščius. Taip pat konstatuotas didelių vandens masių susimaišymas.

Šiltoji Golfštromo srovė turi neabejotinos įtakos į Europos klimatą. Ji pakelia metų vidurinę temperatūrą keliais laipsniais daugiau ar mažiau, atsižvelgiant į vietos atstumą nuo Atlanto vandenyno šiaurinės dalies. Golfštromo srovės linkmė nėra griežtai apžėta; jos atskiros šakos kartais gali prišartiinti arčiau žemyno, kartais bent kiek nutolti. Be to, ir jos vandens temperatūra nėra višiška pastovi. Poliarinių sričių vėsios srovės, nunešdamos didesnius išteklius ledų arba ledkalnių (aisbergių) toliau į pietus, gali gerokai atvėsinti Golfštromą; gali pasitaikinti ir kitų šios srovės vandenies vėsinančių arba šildančių priežasčių. Žodžiu, Golfštromas nėra pastovus; jis gali pakeisti tam tikrais atvejais jo tekmei artimų sričių orus. Tai, galima sakyti, visų pripažinta. Bet, atrodo, dažnai Golfštromo reikšmė pervertinama. Visus oro nenormalumus stengiamės suversti tos srovės įtakai. Danas Folke Bergsten padarė Golfštromo ir Europos žiemos temperatūrų palyginimą. Jis surinko šiuo klausimu daug medžiagos, ir iš gautųjų duomenų daromas išsvados žymiai mažina Golfštromo įtaką Europos orams.

Lietuviška Pavardė Žuvusiųjų Tarpe

Junginių Valstijų laivynas paskelbė sąrašą nuostolių. Jame minimi 58 jureiviai, marinai ir pakraščių sargybos nariai žuvę, šeši sužeisti ir 24 prapuolę. Žuvusių tarpe yra 18 vyrų kilusių iš Čikagos apylinkės.

Šių pastarųjų tarpe minimas pakraščių sargybos narys Phillip Jarousky, kurio motina, Mrs. Anna Jarousky, gyvena adresu 1710 S. Morgan street.

Ne Automobilis, Bet Elektra Užmušė Vaiką

Antradienio vakare prie Ewing avenue ir 114 gatvės buvo rastas 15 metų negyvas vaikas. Iš karto manyta, kad kuris nors automobilis užmušė vaiką, o automobilio vairuotojas nunešė jo kūną į lotą prie gatvės.

Vėliau betgi nustatyta, kad vaiką užmušė elektros srovė. Jo tėvas, Emmet Roberts, aiškino policijai, kad vaikas ir du jo draugai antradienio vakare išėjo krutamųjų paveikslų pažiūrėti. Vaikas nebesugrįžo namo.

Koronerio tyrinėjimas nustatė, jogei toje vietoje, kur vaikas buvo rastas, užtikta nukritę elektros laidai. Matomai vaikas palietė vieną tų gyvų laidų, eidamas namo, ir žuvo vietoje.

JAUČIATES BLOGAI? VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU —SIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu — žarnos nevėklis, skauda galvą, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernisku būdu — kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga kramtoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir liberal. Milijoni žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakramtykite FEEN-A-MINT einant gulti, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti rytą malonus palengvintas parobės jums vė jaustis puikiai.

EXTRA! EXTRA!
Permainytas vaidas ir adresas
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Zydukas
3529 S. HALSTED ST.
Phone YARDS 6054

Naturalė Išvaizda Naujų VELVATONE DANTU PLEITU

VELVATONE DANTU PLEITOS
\$12.50
iki \$39.50

Naturale išvaizda. Be skonio, Naturalės spalvos. Neblunka. Visoj šaly žinomos dantų pleitos. Permatomos crystal clear pleitos. Plinksnos sunkumo, santarės. Patenkimas garantuotas. Materijos labai panašus į gamtini. Vienos dienos talpytuvų pataravinimas. Nemokamas apskaitavimas.
Darome pleitas išpaustus ir gautas tik iš laisnuotų dentistų

HEJNA BROS. DENTAL PLATE CO.
1724 S. Ashland 2nd Fl. Mon. 9251
Aidra nuo 9 iki 8. Šeštad. nuo 9 iki 4
KALBAME LIETUVISKAI

3945 W. 26 St. 2nd Fl. Lav. 2908
30 N. Dearborn Rm. 806. Sta. 9649
Vidurniečio val. 9—6. Antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 7.

"Š-š-š! Japonai girdi!" — sako HATT i HI

Manau turėtų įrodyti mums kodėl Revealin' planas nėra geras

Taip—paskalos dauginasi. Apsisuka aplinkui ir įgilia

KESSELER'S BLENDED WHISKEY

85 Proof, 55% Grain Neutral Spirits. Julius Kessler Distilling Co., Inc., Lawrenceburg, Ind.

Ne--
KIENO KALTE?
Bet--
Kas užmokės bilas?

Ar JUS galėtumėte užmokėti už padarytus nuostolius? Ar JUS galite rizikuoti ilgų metų bylas teismuose kurios užtrauktų dar didesnes išlaidas? Įstatymai jums uždraustų vairuoti karą iki skriaudos neatlygintos. Kam statyti save pavojun? Vairuok atidžiai, ir pasirupink tinkamą apdraudą. Specialės žemos kainos atsakomingsiems vairuotojams! Klauskite apie šią apdraudą šiandien!

Rašom visokią Apdraudą

UGNIES T. RYPKEVIČIA GYVASTIES
LANGŲ 1739 SO. HALSTED STREET APVOGIMU
RAKANDŲ (NAUJIENŲ NAME) IR KITŲ

Sophie Barcus
RYTINĖ RADIO VALANDA
—IS STOTIES—
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

RED — ITCHY — SCALY ECZEMA
Effective Home Treatment Promptly Relieves Torture!

First applications of wonderful soothing medicated Zemo — a doctor's formula — promptly relieve the intense itching soreness and start at once to help heal the red, scaly skin. Amazingly successful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless liquid Zemo convinces! All drug stores. Only 35¢.

Perfect for today's popular "Tossed" salads

KRAFT FRENCH DRESSING
AMERICA'S LARGEST SELLING BRAND...

